

ARCHEO

ARCHÄOLOGIE IN SACHSEN

20.2023

ARCHÄOLOGISCHE ZEITREISE AM
FLUGHAFEN LEIPZIG/HALLE

FORSCHUNG

VOR ORT

IN UND UM ZÖBLITZ

Eine archäologische Zeitreise am Flughafen Leipzig/Halle

Seit rund 25 Jahren erfolgen am Flughafen Leipzig/Halle großflächige Ausgrabungen im Vorfeld der baulichen und infrastrukturellen Erweiterungen des Flugplatzgeländes. Denn der Flughafen hat vor allem im Bereich des Luftfrachtverkehrs internationale Bedeutung und nimmt hierbei in Europa den vierten Platz ein. Über 1000 ha konnten in dem genannten Zeitraum archäologisch untersucht werden. Aufgedeckt wurden dabei Siedlungsreste der linienbandkeramischen Kultur. Auch von anderen neolithischen Kulturen wurden interessante Befunde entdeckt. Der Nachweis eines Werkbereiches, in dem man Salz gewonnen hatte, ist für die Eisenzeit bemerkenswert, ebenso freigelegte Siedlungsreste aus slawischer Zeit.

Seite 4

FORSCHUNG

- 4 Eine archäologische Zeitreise am Flughafen Leipzig/Halle
Die Ausgrabungen der Jahre 2015–2022
- 14 Archäologie und Freizeitpark
Die Ausgrabungen auf dem Gelände des zukünftigen „Karls Erlebnis-Dorfs Döbeln“
- 18 Der Bronzefund von Riesa-Poppitz
Endlich ein ungestörter Depotfund der sächsischen Bronzezeit
- 23 Zum Alter der Baruther Burgen
Ergebnisse der dendrochronologischen Datierung
- 24 Die großen Steinkugeln von Torgau
Ein Bilderbuch der Geschichte
- 30 Die Schlacht von Kesselsdorf und ihre Relikte
Was vom Schlachtfeld übrig bleibt
- 34 Das smac im Jahr 2023:
Ein Rekord jagt den nächsten
- 38 Von Dresden nach Litzmannstadt
Die kurze Karriere des sächsischen Vorgeschichtlers und Museumsmachers Walter Grünberg (1906–1943)

REPORT

- 44 Ausgrabungen an der Capastraße in Leipzig
Archäologische Spurensuche nach einem NS-Zwangslager
- 54 Jahresrückblick 2023 der Archäologischen Gesellschaft in Sachsen

VOR ORT

- 56 Auf den Spuren von Burgen und Serpentin rund um Zöblitz

KOMPAKT

- 68 Nachrichten
- 71 Ausstellungen

RUBRIKEN

- 1 Editorial
- 72 Archæoscop / Impressum

Jižní Morava

*Vlastivědný časopis
ročník 59 – svazek 62*

2023

1. Studie / Studien:

- Mlateček, Karel:* Pokračovatelé pánů z Klobouk. Rod z Němčiček do husitské revoluce / Die Nachfolger der Herren von Klobouk. Das Geschlecht der Herren von Klein-niemtschitz bis zur hussitischen Revolution 7
- Kordiovský, Emil:* Sto let břeclavské tiskárny / Einhundert Jahre Druckerei in Lundenburg (Břeclav) 24
- Durec, Ivo:* Návštěvy TGM a jiných významných osobností v Židlochovicích mezi dvěma válkami / Besuche von TGM und anderen bedeutenden Persönlichkeiten in Großseelowitz (Židlochovice) zwischen den beiden Kriegen 43
- Břečka, Jan – Lexa, Lukáš:* Od památníku k rozhledně – trnitá cesta pomníku osvobození v Křepicích / Von der Gedenkstätte zum Aussichtsturm – der dornige Weg des Befreiungsdenkmals in Krepitz (Křepice) 70

2. Materiály / Materialien:

- Omelka, Zdeněk:* Nové poznatky o zaniklých středověkých vsích u Valtic / Neue Erkenntnisse über untergegangene mittelalterliche Dörfer bei Feldsberg (Valtice) 93
- Holečková, Soňa:* Malý Stalingrad. Průběh frontových bojů o Šitbořice s využitím archivních materiálů sovětských jednotek, obecní kroniky a vzpomínek pamětníků / Klein-Stalingrad. Der Verlauf der Frontkämpfe um Schüttboritz (Šitbořice) unter Verwendung von Archivmaterial sowjetischer Einheiten, Gemeindechroniken und Erinnerungen von Zeitzeugen 107

3. Drobnosti / Kleinigkeiten:

- Čížmář, Zdeněk – Unger, Josef:* Hrob s nádobou ze špitálního hřbitova ve Znojmě na Horním předměstí / Ein Grab mit einem Gefäß vom Spitalfriedhof in Znaim (Znojmo) in der Oberen Vorstadt 137
- Svoboda, Miroslav:* Vzlet prvního balonu na Moravě / Der erste Ballonflug in Mähren 142

4. Zprávy / Nachrichten:

- Klementová, Táňa:* Otevření Malého Mehrinu v Brně / Eröffnung des Kleinen Mehrin in Brünn 151

<i>Dvořáková, Hana: Pražská Pallas a Moravská Hellas. 1902: Auguste Rodin v Praze a na Moravě / Prager Pallas und Mährisches Hellas. 1902: Auguste Rodin in Prag und Mähren</i>	153
<i>David, Jiří: Rajhradský Památník písemnictví je plnoletý / Die Raigerner Gedenkstätte für Schrifttum ist volljährig</i>	157
<i>Nezhodová, Soňa: Jubilejní fontána Královna a Ewa Ross-Baczyńska / Die Jubiläumsfontäne Königin und Ewa Ross-Baczyńska</i>	162
<i>Lexa, Lukáš: Výstava Klub vojenské historie Slovácko – náhled za oponu cestování časem / Ausstellung Militärgeschlichter Klub Mährische Slowakei – ein Blick hinter den Vorhang einer Zeitreise</i>	166
<i>Durec, Ivo: Zpráva o činnosti Státního okresního archivu Brno-venkov se sídlem v Rajhradě v roce 2022 / Nachricht über die Tätigkeit des Staatlichen Bezirksarchivs Brünn-Land mit Sitz in Raigern im Jahr 2022</i>	170
<i>Svoboda, Miroslav: Rok 2022 v mikulovském archivu / Das Jahr 2022 im Nikolsburger Archiv</i>	174
<i>Nehyba, David: Zpráva o činnosti Státního okresního archivu Znojmo v roce 2022 / Nachricht über die Tätigkeit des Staatlichen Bezirksarchivs Znam im Jahr 2022</i>	177
5. Recenze a zprávy o literatuře / Rezensionen und Nachrichten über Literatur	
<i>Svoboda, Miroslav: KOMORÓCZY, Balázs – RŮŽIČKOVÁ, Pavla – VLACH, Marek: Brána do římské říše. Vstupte! / Tor ins Römische Reich. Treten Sie ein!</i>	183
<i>Unger, Josef: POLÁČEK, Lumír et al.: Velkomoravské elity z Mikulčic / Großmährische Eliten aus Nikolschitz</i>	185
<i>Bahenská, Marie: KRUTÍLKOVÁ, Hana: Disciplinované buřičky. Ženy v politických stranách na Moravě do roku 1914 / Disziplinierte Aufrührerinnen. Frauen in politischen Parteien Mährens vor 1914</i>	189
<i>Svoboda, Miroslav: WÜNSCHE, Tanja: Lageberichte aus Niederdonau. Edition der Lageberichte der NS-Landräte und Polizeidirektoren 1941 bis 1945</i>	191
<i>Svoboda, Miroslav: MLATEČKOVÁ, Marie: Dvanáct drobností z dějin Uherčic / Zwölf Kleinigkeiten aus der Geschichte von Auerschitz</i>	193
<i>Jurášová, Dana: Kol. autorů pod vedením Zdeňka FIŠERA: Miroslav. Město odhalených tajemství / Mißlitz. Stadt der enthüllten Geheimnisse</i>	194

Štěpánová, Seichterová, Hana: ČERMÁKOVÁ, Jana – MARÁZ, Karel – PAVELKOVÁ, Jindra – SVOBODA, Miroslav: <i>Katalog pečeti Archivu města Brna 1208–1348 / Katalog der Siegel des Brünner Stadtarchivs 1208–1348</i>	196
Výběrová bibliografie regionální literatury / Auswahlbibliographie von Regionalliteratur	199
6. Kronika / Chronik	
<i>Nehyba, Zdeněk</i> : Odešel Zdeněk Bína / Zdeněk Bína gestorben	203
<i>Müller, Karel</i> : Za Ivanem Štarhou / Für Ivan Štarha	204
Seznam autorů / Autorenverzeichnis	209
Pokyny pro předávání rukopisů / Hinweise für die Abgabe von Manuskripten	211

JOURNAL

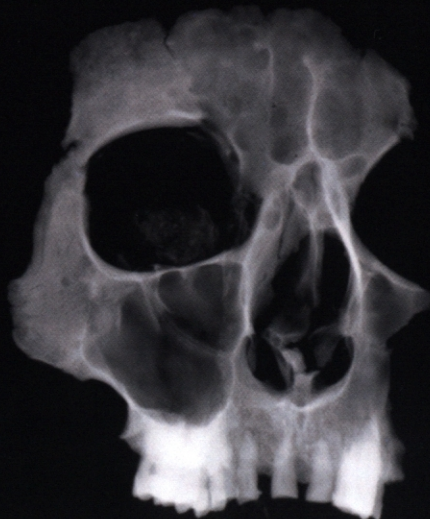
OF THE

NATIONAL MUSEUM

(PRAGUE)

NATURAL HISTORY SERIES

188 • 2019

NÁRODNÍ
MUZEUM

Předmluva / Editorial (Ivo Macek) ...3

Původní práce / Original papers

- Exhumace dánského astronoma Tychona Brahe: ověření totožnosti a příčiny úmrtí (**Petr Velemínský, Miluše Dobisíková, Vítězslav Kuželka, Petra Havelková, Sylva Drtikolová Kaupová & Jaroslav Brůžek**) ...5
- Archeologický výzkum hrobů z kostela sv. Alžběty v Jilemnici ve světle environmentálních analýz (**Jan Prostředník, Vítězslav Kuželka, Lenka Kovačiková & Jan Novák**) ...59
- Primates in the Caribbean: Monkeys' Histoire in a 16th-century French manuscript (**Bernardo Urbani**) ...81
- Rediscovery of *Coelostoma thienemanni* (Coleoptera: Hydrophilidae): the first record from continental Asia and correction of its subgeneric assignment (**Martin Fikáček, Andre Skale & Feng-Long Jia**) ...89
- Med. Dr. Adalbert Wraný (1836–1902) – lékař, sběratel minerálů a mecenáš Národního muzea v Praze (**Martin Bohatý & Dalibor Velebil**) ...95
- New record of the Midas free-tailed bat (*Mops midas*) from the Arabian Peninsula (Mammalia: Chiroptera) (**Petr Benda, Mohammed Shobrak & Jiří Šmíd**) ...147

Zprávy / Short news

- Vlaštovičky! (**Jaroslav Cepák**) ...151
- Meteorit Hradec Králové – významná akvizice sbírky Národního muzea (**Dalibor Velebil & Pavel Spurný**) ...153
- Doba genová – výstava Národního muzea (nejen) o genetice (**Dominik Vondráček & Tatiana Aghová**) ...157
- City Nature Challenge (**Ivo Macek & Petra Caltová**) ...163
- Databáze antropologické podsbírký (**Petr Velemínský & Filip Velemínský**) ...167

Kronika / Chronicle

- K sedmdesátým narozeninám Stanislava Štamberga (**Vojtěch Turek**) ...173
- Vilém Vlach: autor prvního český psaného „prodromu“ fauny drobných motýlů Čech, který nikdy nevyšel (**Jan Šumpich**) ...187
- Jiří Čejka – devadesátiny v plné síle (**Jiří Sejkora & Jakub Plášil**) ...193

Přírodovědecké muzeum NM / Natural History Museum NM

- Rok 2018 v odděleních Přírodovědeckého muzea NM a bibliografie ...219
- Mineralogicko-petrologické (220), paleontologické (237), mykologické (250), botanické (257), entomologické (260), zoologické (270), antropologické (277), kroužkovací stanice (289)
- Pracovníci Přírodovědeckého muzea NM v roce 2018 ...292

JOURNAL OF THE NATIONAL MUSEUM (PRAGUE)

NATURAL HISTORY SERIES

189 • 2020

NÁRODNÍ
MUZEUM

Předmluva / Editorial (Ivo Macek) ...3

Původní práce / Original papers

- Anuran interactions with the bromeliad *Bromelia balansae* in the Brazilian Pantanal
(**Jiří Moravec & Zilca Campos**) ...5
- Catalogue of the millipedes (Diplopoda) in Miller's collection (Department of Zoology, National Museum, Prague, Czechia), part 2 (**Petr Dolejš & Pavel Kocourek**) ...11
- Contribution to the study of frontal sinus familial similarity based on genealogically documented individuals (Bohemia, 19th to 20th centuries) (**Jan Cvrček & Petr Velemínský**) ...21
- Josef Ryš (1879–1960), pedagog, mineralog, sběratel a jeho sbírka minerálů v Národním muzeu v Praze
(**Helena Ulčová & Dalibor Velebil**) ...31
- Občanská věda: její význam a motivace účastníků v návaznosti na projekt City Nature Challenge
(**Petra Caltová, František Tymr, Zdeňka Kulhavá & Vojtěch Tláškal**) ...49
- Type specimens of Birds in the Museo Regionale di Scienze Naturali (Torino, Italy)
(**Giorgio Aimassi, Claudio Pulcher & Luca Ghiraldi**) ...65
- Monitoring of visitors in museum exhibitions (**Martin Dražanský, Ivo Macek & Tomáš Goldmann**) ...155
- One night in San Marino (**Petr Benda & Marcel Uhrin**) ...163

Zprávy / Short news

- Neobvyklý nález zlatohlávka v rakvi biskupa Františka Petra Krejčího (1796–1870)
(**Dominik Vondráček & Jan Cvrček**) ...167
- Ornitologická sbírka otce a syna Václavů Tichých: zásadní přírůstek Národního muzea (**Jan Hušek**) ...173
- Sbíral jsem přes padesát let... (**Jana Bruthansová**) ...177
- Botanické putování jižním Vietnamem za současníky Cyrila a Metoděje (**Ota Šída, Romana Rybková & Vlastik Rybka**) ...181
- Výhled na Manhattan v Národním muzeu? (**Miroslava Burianová, Jiřina Dašková, Eva Dittertová & Lucie Kodišová**) ...193

Kronika / Chronicle

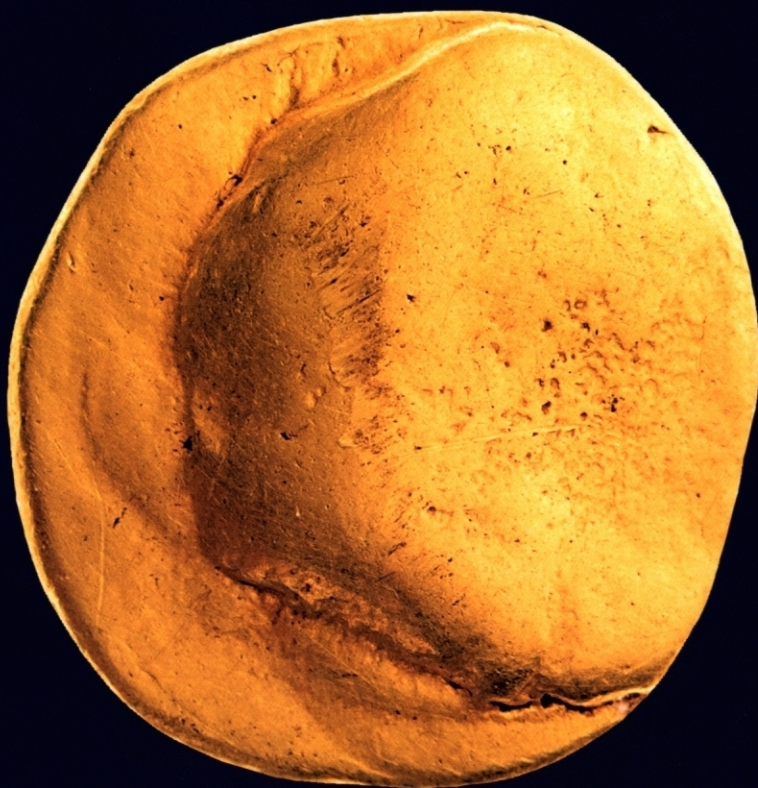
- 200 let vědecké paleobotaniky (**Jiří Kvaček**) ...227
- Vzpomínka na Ottokara Nickerla (1838–1920) (**Jiří Tichota, Jan Liška & Jan Šumpich**) ...235

Přírodovědecké muzeum NM / Natural History Museum NM

- Rok 2019 v odděleních Přírodovědeckého muzea NM a bibliografie ...251
- Mineralogicko-petrologické (252), paleontologické (266), mykologické (279), botanické (286), entomologické (290), zoologické (301), antropologické (309), kroužkovací stanice (321)
- Pracovníci Přírodovědeckého muzea NM v roce 2019 ...324

NUMISMATICKÉ LISTY

77 · 1-4 · 2022

NÁRODNÍ
MUZEUM

Obsah / Contents

Tomáš Smělý

Geneze keltských třetin statéru tzv. hmyzího typu

The Origin of the Celtic 1/3-Staters of the So-Called Insect Type 5

Jiří Lukas

Nález denárů z okolí Litoměřic ze 60. let 18. století

A Denier Hoard from the 1760s Found near Litoměřice 17

Jan-Erik Becker

Ein Brakteatenfund aus der Nähe von Bunzlau in Niederschlesien (1817)

A Bracteate Hoard Found in Bolesławiec in Lower Silesia (1817)

Nález brakteátů z okolí Boleslavce v Dolním Slezsku (1817) 33

Petr Schneider

Nález vrcholné středověkých mincí z Kluku u Poděbrad (okr. Nymburk)

A Find of High Medieval Coins from Kluk near Poděbrady (Nymburk District) 45

Petr Schneider – David Vích

Nález benátského grossa dóžete Pietra Gradeniga ze Svitav

A Single Coin Find of Venetian Grosso of Doge Pietro Gradenigo from Svitavy 53

Jan Boublík – Pavel Drnovský

Falzátorská dílna na hradě Mokřice u Lužan (okr. Jičín)

A Coin Forgery Workshop at the Mokřice Castle near Lužany (Jičín District) 57

Vojtěch Brádle

Pravděpodobný náleзовý dukát Zikmunda Lucemburského z Vamberka (okr. Rychnov nad Kněžnou)

A Probable Single Find of a Ducat of Sigismund of Luxembourg from Vamberk (Rychnov nad Kněžnou District) 103

Vojtěch Brádle

Nález mincí z 16. století u Horního Jelení (okr. Pardubice)

A 16th Century Coin Hoard Found near Horní Jelení (Pardubice District) 109

Vojtěch Brádle

Nález zlaté osmanské mince na katastrálním území Polizy (okr. Hradec Králové)

A Single Find of an Ottoman Gold Coin from the Cadastral Territory of Polizy (Hradec Králové District) 119

Juliana Boublíková Jahnová

Císař Maxmilián II. na krušnohorské medaili z roku 1566

The Emperor Maximilian II on an Ore Mountains Medal from 1566 123

Šárka Vicharová

Pamětní mince a bankovka vydané v roce 2022

Commemorative Coins and Banknote Issued in 2022 129

Příspěvky k ústecké vlastivědě

E 1497127

Knihovna
ZOOLOGICKÝ ÚSTAV
DR., BRNO, v. v. i.

CA 882

Obsah

Historie

Jeviště poprav v Ústí nad Labem (Natalie Belisová)	2
Barokní dvoukřídle domovní dveře z Hrnčířské ulice čp. 28 v Ústí nad Labem (Jiří Belis)	6
Nové získaná medaile na šťastný návrat synů z první světové války (Jana Hubková)	9
Dvanáctiválcová Tatra 80 Heinricha Schichta a její setkání s příslušníky rodu Schichtů (Pavel Kasík)	12
Vzpomínka na židovské obyvatele Střekova (Věra Hladíková)	20
Hvězdy ústecké opery: Květa Koničková a Ludmila Škorpilová (Jana Hubková)	25

Archeologie

Činnost archeologického oddělení v letech 2022 až 2023 (Aleš Káčerík, Luboš Rypka a Eliška Wiesnerová)	30
---	----

Přírodověda

Na dědictví slavného entomologa poukázal kontejner (Miloš Trýzna)	3
Výsledky projektu o starých lomech překvapily samotné badatele (Zuzana Vařilová)	3

Knihovna

Novinky z knihovny (Ludmila Netušilová)	4
Časopis A-I-Z (Zuzana Vějškrabová)	4
Nová kniha o historii Činoherního studia v Ústí nad Labem (Helena Houfková)	4

Výstavy

MY LOMY (Zuzana Vařilová, Jan C. Löbl)	50
Ludmila Hájková – město a krajina (Vladimír Cettl)	58
Schichtova epopej v senátu (Martin Krsek)	62
VIVENTE Michala Nováka (Václav Houfek)	66

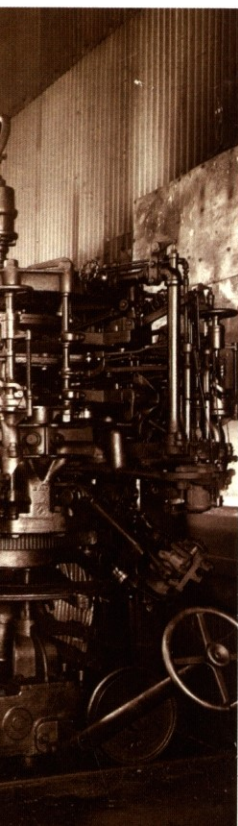
Akce pro školy a veřejnost

Projekt Poklad na stříbrném Labi (Ladislava Filipová)	70
Proč má bobr placatý ocas (Martina Pospíšilová)	75
Archeologické léto na nové lokalitě (Eliška Wiesnerová) ...	77
Kamenická dílna a tavba rudy v centru Ústí nad Labem (Martina Kaucká, Zuzana Vařilová)	80

Zprávy a novinky

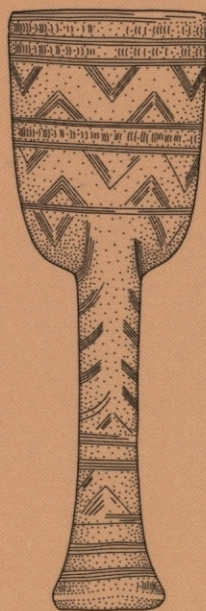
Muzeum natočilo nový seriál s Vinnitouem v labském údolí (Martin Krsek, Ladislava Filipová)	82
Vztyčení kamenného kříže zv. Fleischerkreuz u Tisé (Natalie Belisová)	86
Pomůže 100 hnízdních podložek české populaci roaro velkého? (Václav Beran)	89
Objev fotografie vrací tvář ústeckému souputníku Jana Opletala (Martin Krsek)	91
Naučná stezka na Mariánské hoře (Petr Karlíček)	94
Ekvádorská univerzita udělila cenu našemu zaměstnanci (Naděžda Pažoutová)	97
Vzpomínka na fotografa Petra Berounského (Vladimír Cettl)	99
S hlubokým zármutkem jsme přijali zprávu, že zemřel ústecký fotograf Adolf Čejchan (Jiří Preclík)	101
Schichtova akumuláčka dojela do muzea (Martin Krsek)	103
Obří sklářský pavouk už je v suchu (Martin Krsek, Jakub Doležel)	106
Exponáty měsíce	108

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKEHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ROČNÍK CXVII

ARCHEOLÓGIA 33

BRATISLAVA 2023

OBSAH / CONTENTS

ŠTÚDIE / STUDIES

TOMÁŠ ZACHAR – JURAJ BARTÍK – VÍTAZOSLAV STRUHÁR – DANIEL OZDÍN – ROMAN PAŠTEKA – MIRIAM NÝVLTOVÁ FIŠÁKOVÁ – WOLFGANG DAVID	
Early Copper Age Settlement with Evidence of Copper Smelting Metallurgy from Horná Mičiná (Central Slovakia)	7
Sídlisko s dokladmi hutníctva meďi z obdobia staršieho eneolitu z Hornej Mičinej (stredné Slovensko)	23
JURAJ BARTÍK – RADOSLAV ČAMBAL – DANIEL OZDÍN	
Kadlub na odlievanie záveskoy z Tekovských Lužian	25
Mould for casting pendants from Tekovské Lužany	34
LUCIA BENEDIKOVÁ – VILIAM MEZEY	
Kladivo s tulajkou z doby bronzovej z Košeckého Podhradia	37
Bronze Age socketed hammer from Košecké Podhradie	44
DAVID VÍCH	
Depot doby bronzové se šálkem typu Blatnica z Chroustovic na Chrudimsku.	47
Bronze Age hoard from Blatnica-type cup from Chroustovice (dist. Chrudim)	57
ERIKA MAKAROVÁ – ZDENKO RUSKO – RADOSLAV ČAMBAL	
Depot z neskorej doby bronzovej z Málinca, polohy Zámok.	59
The Final Bronze Age hoard from Málinec, location Zámok.	79
BARBORA LOFAJOVÁ DANIELOVÁ – MARTIN FURMAN	
Praveké a včasnodedajinné výšinné lokality v Dlhej nad Oravou a v Komjatnej	81
Prehistoric and protohistoric upland sites in Dlhá nad Oravou and Komjatná	112
ANNA MÁRIA REKEMOVÁ – RADOSLAV ČAMBAL – IGOR BAZOVSKÝ	
Application of non-destructive methods on the Tvrdošovce site (preliminary results).	115
Aplikácia nedeštruktívnych metód na lokalite Tvrdošovce (predbežné výsledky)	128
BARBORA VYMAZALOVÁ	
Germánsky výrobný objekt s dokladmi metalurgie z Bratislavy-Vajnory	131
Germanic production feature with traces of metallurgic activity in Bratislava-Vajnory.	143
KRISTIAN ELSCHKEK	
Náramky, ihlice a ihly z 1. až 3. storočia z germánskeho kniežacieho sídla v Zohore	145
Armringe, Nadeln und Nähnadeln vom 1.–3. Jahrhundert vom germanischen Fürstensitz in Zohor.	158
DAVID VÍCH – JAN JÍLEK – JIŘÍ KMOŠEK	
New find of a Roman lantern from the Czech Republic.	161
Nový nález rímskej laterny z Českej republiky.	169
IGOR BAZOVSKÝ	
A handle of a wax spatula in the shape of Minerva from Bratislava-Rusovce	171
Rukoväť špachtle na vosk v tvare Minervy z Bratislavy-Rusoviec.	178

VLADIMÍR VARSÍK	
Bronzová plastika z Veľkého Medera	179
Bronze statuette from Veľký Meder	187
MARTIN HANUŠ – MILOTA FLOREKOVÁ – MARTIN BÓNA	
Farský Kostol Najsvätejšej Trojice (sv. Demetera) v Ludaniciach	189
The parish church of the Holy Trinity (St. Demetrius) in Ludanice	228
RADOSLAV ČAMBAL – RÓBERT MÔC – NAĎA BERONSKÁ – TOMÁŠ D V O R Á K ¹ – BARBARA RITTEROVÁ	
Nové zistenia k stredovekému meču z Gajár	233
New findings regarding a medieval sword from Gajary	250
MAREK BUDAJ – MATÚŠ SLÁDOK	
Nález fenigov zo začiatku 14. storočia z Banky	253
A pfennig hoard find from the early 14 th century in Banka	269
MAREK BUDAJ	
Poklad mincí a numizmatické pamiatky z hradu Muráň zo 16. a 17. storočia	271
A coin hoard and other 16 th and 17 th century numismatic artefacts found at Muráň Castle	296
ZUZANA ŠIMKOVÁ	
Keramické fajky v archeologickej zbierke Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši	299
Ceramic smoking pipes in the archaeological collection of the Slovak Museum of Nature Protection and Speleology in Liptovský Mikuláš	312

RECENZIE / REVIEWS

PETRA DRAGONIDESOVÁ	
Miroslava Daňová: Miroslava Daňová: Rings and gems from the Roman fort in Iža. / Prstene a gemy z rímskeho vojenského tábora v Iži. Archaeologica Slovaca Monographiae. Nitra – Trnava 2021	313